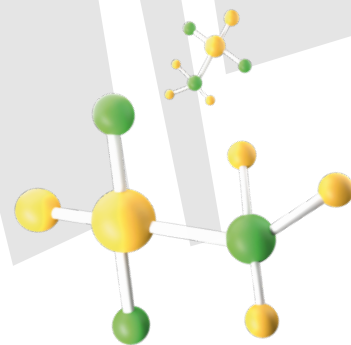

EKSPERYMENTY

DLA DZIECI

do wykonania z opiekunem

Kopalnia Wiedzy to projekt, który powstał po to, aby wspierać rozwój dzieci w naszym regionie, wyrównywać szanse, znajdować talenty. Naszym celem jest także poprawa dostępności nowoczesnych technologii i metod pracy dydaktycznej. W ramach Kopalni realizujemy wiele różnych działań. Organizujemy pikniki i pokazy naukowe, warsztaty dla szkół, koncerty, spotkania autorskie. Bardzo aktywnie wspieramy także kulturę fizyczną i rozwój sportu – na poziomie amatorskim oraz zawodowym.

DOŚWIADCZENIA W DOMU Z KOPALNIĄ WIEDZY

Tym razem przygotowaliśmy dla Was 10 ciekawych eksperymentów do wykonania w domu. Każdy z nich może być wykonany pod okiem opiekuna, w bezpiecznym dla dziecka środowisku domowym. Można ten eksperyment powtórzyć wiele razy i nieco modyfikować. Zachęcamy, aby rodzic lub opiekun przyjął rolę przewodnika, wcześniej zapoznając się z opisem doświadczenia i wnioskami. Celowo nasze filmy są nieme. Zależy nam, aby dzieci jedynie podglądały, jak wykonuje je nasz ekspert. Ale niech to nie będzie film, który biernie obejrzą. Niech w czasie pracy mówią, pytają, rozmawiajcie o tym, co się dzieje, co widać, dlaczego eksperyment się udał, a może... co poszło nie tak. Dajemy Wam narzędzie do dobrej wspólnej i aktywnej zabawy. Prosimy – zabezpieczcie otoczenie i strój dziecka, aby niczego nie zniszczyć. Jak to bywa przy pracy – mleko może się rozlać, a barwnik zostać na paluszkach... Życzymy dobrej zabawy i wspólnej nauki! Większość doświadczeń mogą wykonywać dzieci już od 4 roku życia lub wcześniej.

Obraz w mleku

Aby wykonać eksperyment, przygotuj wcześniej:

- płaski talerzyk
- patyczek do uszu
- mleko, lepsze będzie pełnotłuste
- płyn do mycia naczyń
- płynny barwnik, najlepiej spożywczy i rozpuszczalny w wodzie (to ważne!)

Dodatkowe akcesoria:

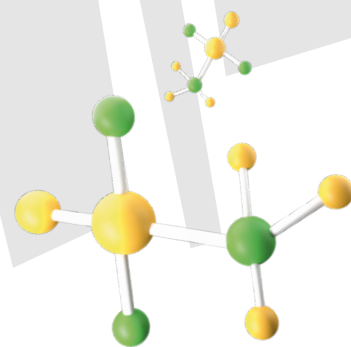
można wykorzystać dużą tacę i wiele kolorów barwników – obraz będzie ciekawszy.

EKSPERYMENTY

DLA DZIECI

do wykonania z opiekunem

Instrukcja dla rodzica lub opiekuna

Zanim zaczniecie zabawę, zabezpiecz powierzchnię Waszego domowego laboratorium oraz ubranko dziecka. Zwróć uwagę, aby barwniki nie były toksyczne – sugerujemy wykorzystanie spożywczych. Przygotuj potrzebne akcesoria.

Co dalej:

- Ustaw talerzyk na stabilnej, płaskiej i zabezpieczonej powierzchni.
- Nalej mleko do talerzyka do wysokości ok. 0,5 cm
- Dodaj parę kropel wodnego barwnika spożywczego, najlepiej kilka kolorów i w różne miejsca na talerzyku.
- Zmocz obficie patyczek do uszu w płynie do mycia naczyń i włóż go do talerzyka z mlekiem i barwnikami w miejscu, gdzie wcześniej zakropiliście/aś kolory.
- Dotknij patyczkiem kilku takich miejsc, możesz przytrzymać dłużej.

Wnioski i obserwacje

O czym warto porozmawiać przy okazji tego eksperymentu?

Tłuszcz i woda mają inną budowę. Różnią się między innymi tak zwanym napięciem powierzchniowym. Dlatego po zmieszaniu tłustego mleka (nie jest to jednak sam tłuszcz) oraz barwników wodnych – nie mieszają się one ze sobą idealnie.

Napięcie powierzchniowe to nie jest łatwe pojęcie dla dzieci. Wspomnijcie więc jedynie, że tłuszcze i woda nie mieszają się. Dlatego do zmywania talerzy potrzebujemy płynu do naczyń!

Po dodaniu płynu do naczyń (detergentu) napięcie powierzchniowe zmienia się (wyrównuje się) i od tej pory widzimy, że barwniki szybko mieszają się z mlekiem dając efekt „tańczących w mleku kolorów”.

Do zapamiętania

Woda i tłuszcze nie mieszają się.

Praktyczne zastosowanie

Pomyślcie, dlaczego kurtki przeciwdeszczowe pokrywa się tłustym impregnatem?

Dlaczego do zmywania używa się płynu do naczyń?

Dlaczego metal zabezpiecza się smarem przed korozją?

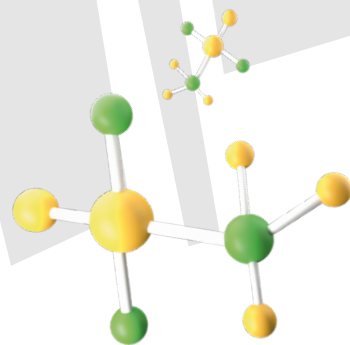
Dobrej zabawy! Pamiętajcie, że czeka na Was jeszcze wiele ciekawych eksperymentów!

Sprawdzajcie na profilu Kopalni Wiedzy!

EKSPERYMENTY

DLA DZIECI

do wykonania z opiekunem

Mini quiz na koniec zabawy:

1. Czy olej i woda mieszają się?
  - a. Nie
  - b. Tak
  - c. To zależy od tego, jak mocno się je miesza
2. Do mycia naczyń używa się płynu do mycia naczyń, aby
  - a. Zabarwić wodę
  - b. Aby mycie było skuteczne (trudno zmyć tłuszcz samą wodą)
  - c. Robiły się bańki mydlane
3. Olej i woda mają
  - a. Taką samą budowę, bo są cieciami
  - b. Olej to ciało stałe a woda to ciecz
  - c. Oba są cieciami, ale różnią się budową i gęstością